

KIÖFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Fél évre 3 frt.
 Negyed évre 1 frt 50 kr.
 Egy szám ára: 15 krajczár.
 Kiadásai csupán a kiadóhivatalnál lehet
 B.-Gyarmaton.

Kiadásai pénzsek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilvántartásnak minden kiadásának s a szerkesztés költségei.

Hirdetések díja: öt hasábolj per sor 5 kr. — Nagyobb és többesre hirdetések jutányosan csökkenthetők.
 Helyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántartás garancia sora 30 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1886-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
 Fél évre 3 frt.
 Evnegyedre 1 „ 50 kr.
 Egy hónapra „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csatolva, — legelőszörűbben postacsekkal — a nyomtatandó példányok s pontos szétválasztás tekintetéből, mielőbb beküldendő.

Kék László, **Horváth Danó,**
 kiadó s lapfőigazgató. **fel. szerk.**

B.-Gyarmat, január 8.

Az 54-ik §.

Egész hadjáratot indítottak ezen §. ellen. Jogászok, jogász klubok, ügyvédi kamarák mindannyian megindultak ellene, sőt a bíróságok is kancsal szemeket vetnek rá. Egy afféle merész és bátor törvényhatóság, mint Arad, már feliratot is mecsentett ellene.

Mi is erről az ütött csapott, agyonragasztott §-ról illetve törvényjavaslatról kívánunk szólni, mely kibővíti a főispánok hatáskörét és betekintést enged neki a bíróságok dolgaiba is. Üdvös és bölcs intézkedés, egyike a legüdvösebbeknek és legbölcsőbbeknek mindazok közt, melyek alkottattak valaha, nemcsak Európában, de a világon.

Az ellenzék peraze úti ezt is. Mit ne ütne az ellenzék? Jó-e, rossz-e valami, az neki mindig, elég hogy ő csinálja, hát ütni kell, pedig hogy tudna-e ő ilyet csinálni, vagy fog-e tudni valaha, majd ha kormányra kerül, azon szavai után ítélve, melyekkel a javaslat ellen

lázong, lehetlen elhinnünk. A bírói függetlenség megcsontításáért jajgat s ezen jajgatásával akarja felébreszteni a nagy közönség részvételt, amely nagy közönség régen ohajtja és régen imádkozik már azért, hogy a bírói függetlenség is rendszeresítve legyen valahogy, s mint minden függetlenségnek és szabadságnak, ennek is meglegyenek a maga korlátai.

„Szabad tenni mindent ami jó és hasznos, de semmit ami rossz és káros,” — ez az igazi szabadság alapelve s ennek valószínűsége igyekszik elérni minden törvényt, a lehetőségig. A jónak szabadságot adni, a rosszat korlátozni és üldözni, ez az államrend s a rendezett állam felvétele. Furcsa volna azonban, ha ez az elv csak egyesekre alkalmaztatnák, s ki lennének véve alóla a hatóságok, a bíróságok. Ha a bírói függetlenséget a mi ellenzékünk felfogása szerint úgy akarnák értelmezni, hogy a bíró jó és rosszat egyenlő korlátlanossággal követhet el, s eliben őt ellenőrizni vagy megakadályozni ne legyen alkalma és joga senkinek.

Nem azt akartuk mondani, hogy most már a főispánok álljanak elő, és azok ítéljenek a bíróságok helyett, vagy ők szabják meg a bíróságoknak, hogy és miként ítéljenek. Ilyen hatáskört nem kíván nekik senki, de, nem is adna nekik senki, hanem amiben a főispánok a bíróságok ellenőrzésére lehetnek, az: a bűnösségnek, lelkiismeretlenségnek és hozzájárulhatóságuknak megakadályozása.

Nem affektáljuk, nem is állítjuk, mintha a főispánok hatáskörének kibővítésénél a kormány intencióit közvetlenül ismernők, — de minden pártazemponton fölül állva, — ezen intézkedés a mi véleményünk szerint azon czernyi panaszból ered, mely szerint a köz-

igazgatási tisztviselők visszaélései ellen a belügyminiszterhez, a bírósági tagok visszaélései ellen pedig az igazságügyi miniszterhez benyújtatik. Amelyek elintézésére a minisztériumok részint képtelenek, részint hatáskörükön kívül esik, részint pedig hozzáadalmak és kacsaringós utakra kényszerülnek. A főispánok hatáskörének kiterjesztési módja felett tehát a két minisztérium egyezett meg, hogy a főispánok ezentúl az igazságügyi miniszter megbízottjaként is szerepelni fognak.

Nem lehet pedig megérteni az ellenzéki lapok azon vádját, hogy ezen törvény által a bírák az ő függetlenségükben lesznek korlátozva. A főispán fel van jogosítva a bíraktól konkrét esetekben felvilágosításokat kívánni, de nincs feljogosítva a bírák felett ítéletet mondani. Az ítélethozatal ez után is oda fog tartozni, a hová eddig tartozott. — Szóval, a bíróságok eljárása által jogtalanul megkárosított felek a főispánnál panaszt emelhetnek, a főispán magának az eljárás fölül felvilágosítást követelhet, s ha a panaszt alaposnak látja, feljelentését megteszi oda, hova ezen panaszok elintézése ez ideig is tartozott. A főispánok ezen hatásköre tehát semmi más, mint a közönség érdeke feletti közvetlen felügyelet, a mely felügyeletet sajnosan nélkülöztünk eddig.

És vajon lehetett volna az érdemben ennél bölcsőbb intézkedést kitalálni? Avagy azért szidja a kormányt az ellenzék, hogy egyáltalában intézkedni mert, s hogy a közönség érdekeit előbbre teszi egyes bíróságok kényűri hatalmánál? Avagy oly kielégítőnek tartja az ellenzék a mai állapotot, hogy feleslegesnek lát minden intézkedést? Egy szóval mit akar hát? Miért gondoskodik, s hol az a praktikusabb és hasznosabb, a bírói függetlenséget

TÁRCZA.

Kereselyezés.

Oly illék természetű
 Az evolúció,
 A jég és a teremtés
 Sziv-revolúció.

En szívesen maradtam
 És épen az a baj,
 Hogy még is álltam
 Sikamlék a talaj.

Hítel

Szavadtak, én hitelt csak
 Felérek adhatok,
 A másik jó félre
 Hittelen maradok.

Igy példának okáért
 Elhiszem, hogy szeretek,
 De már est el nem hiszem,
 Hogy engemet szeretek.

Angyalhívás

Egy öreg anyóka mennyi utazása.

— Igaz történet. —
 (Vége.)

De hiába, az leten parancsolójának engedelmességet kell; — így hát nem maradt egyéb hátra, csak előszedni a legcsúszóbb öltönyt, felöltözni és végképen elválni. Hanem hát utazásának az országát sem szabad bon szednie, anyóka sőt sebiben azt is elővenni a nagy láda sábjól és utra kézen leánya jászvándorlásától kísérve indul a menyország felé.

— Anyám! édes jó anyám! — könyörög a leány, ne hagyjon sokáig szomorú magányomban, mert én bánatomban meghalok; hanem inkább kérje a jó letent, küldjön mielőbb értem is angyalokat, hogy a bol ki-gyomlód lezzen én is ott lehessen!

Az utolsó csók is elcsattan és a boldogságtól már is atszelleműlt Hegedűs Borbála kinyitja meg leánya nagy bujában és féltelmében ismét magára zárva azt, visszafelé szobájába.

Mennyire a sötéttségben kivétel való, csakugyan valóságos, gyönyörű, lebegő szárnyakkal ellátott angyal állott előtte, még pedig nem egy, de kettő. Már most kézzel fogható valóság lévén az, mi előbb csupán álom kép volt, — egészen nekikéltörődve kérde: melyiket viszi az országát? Az egyik angyal némán utána nyúl, aztán pedig Borbálát szépen vállukra emelve elcsietnek.

Már ekkor többé nem is földi lénynek tekintette magát; hanem hát az érzésként még e mennyi utazás közben sem szunyadhatván, a mi anyókaának csöbe jut valami s mélyen felsóhajva imigy fohászodik: „Hej csak azt a kis pálinkát ne hagytam volna ott a nyoszolyám végében!”

Az égi szellemek, hogy már is a hallhatatlanság közepében lévő testet a földieként elvonják, sebes reptelés közben duettben rászengik: „Az égnek bá és boldog araja. Reád vár az örök tód hazája: Est ajtatossággal szerséd a jámborsággal!”

Ez ének hallatára a mennyi ara egészen belesunyogódott szorába, ajkai ihletett hangon rebegtek: „Dicsőítsétek a jószágos leten szent neve!” Ugy tettem neki, hogy a csél már nem lehet távol; mert hisz a fergeteg is országokon keresztül százid egy óra lefolyása alatt, hát még az angyalok szárnyai? Ezekkel már a villám sem kelhet versenyre!

Már a megnyitott eget is észrevette a távolból és éppen arról gondolkodván, mikép fogja majd ott

magát bemondani, hogy tisztaság tudása által egy a leten, mint a többi lakosok földvilágát mindjárt kezdetben megayerhesse, midőn az angyalok a menyország fölött megállva rákérde: „Dicsőség a magasztos letennek! — Szentséges nevé dicsőírték mindennek — A földön s a mennyben — Mindörökké Amen.”

E pillanatban kedves terhetek vállairól lebocsátva, szép öltözék kíséretében adták át az ég örök boldogságának.

A mi hajdani Hegedűs Borbálát fölött a menyország ajtaja tompa mekkentet hallatva becsapódik, a szállító égi hálókerek pedig mecsnek a maguk útján tovább.

Ó te boldog anyóka, nem hiába kíváncskodál élvé jutni be a menyországba, forró ohajtásod im beteljesült! Ott vagy az igazán jámborok országában élve, a halál borzalmait nem isleled meg. Tán épen most adod át a váróteremben a vizitkártyádat? Vagy a szokásos bemutatáson is keresztül estél már?

„Jaj, jaj, jaj! Jaj letenem! . . . Gaszemberek . . . sziványok, gyilkosok!”

Mi az? Talán bizony tisztos Borbálátat kilétek az égből? — Hiszen ez az ő rikácsoló hangja!

Ó nem . . . csak egy kis bidet ferdő: élve, ott tubizkol a pocsolyában, kézzel, szájjal valami csúszdabb aszber után kapkodva, melyen mihamarább a széléhez vonzsolhasza magát.

De hiába iparkodott kényelmetlen helyzetéből szabadulni, az minden erőfeszítése dacára sem sikerült. A szálló látván a rég ohajtott gyönyörűvilágat, végre megajánlta a egy csomó fluszát bajta feléje, kinegíté a menyeknek országából.

A furdó igen jótékony hatással volt rá nére, a mennyben tökéletesen kijózanította, úgy hogy midőn fáradsálmait kisért kipihente, azonnal tájékozván magát bolytéréről, dideregve fogvacsogva hazafelé indult.

is kevésbé akadályozó intézkedés, mellyel ő tudna előállni? Kire bízna ezen ellenőrzési tisztelet? Hogy akarna a közönség ezek érdekének eleget tenni?

Hol a közeg, mellyel ő ezen ellenőrzést gyakorolhatná a nélkül, hogy az a közeg a kormány befolyása alatt állna? Ha a főispánok ellen az a kifogása, hogy azok a kormány kinevezettjei, tehát nem függetlenek: hát a bíróságok micsodák? Hol van az a független ember, az a két lábú tollatlan állat, melyet az ellenzék akarna felfedezni?

Valóban, ha a mi ellenünk az ő egyedüli hazafiaságát abban véli feltalálhatni, hogy a kormánynak minden tétőt ellenezze, bármennyire helyes is az, legalább okos érvekről is gondolkozzék, mert ha a bíróságok ellenőrzését csak azért nem akarja a főispánokra bízni, mert a főispánok a kormány emberei, akkor egyszer és mindenkorra minden ellenőrzésnek ellene mond, mert a t csak nem fogja kívánni egy kormánytól se, hogy saját hivatalos közveit talán az ellenzék választottjaival ellenőriztesse. Már pedig, ha a maga hivatalos közveivel ellenőriztetni, a kormány befolyása alatt áll az, bármi néven neveztesse.

Hogy pedig a főispánoknál megbízhatóbb egyéneket találhatna? Am legyen szives az ellenzék azokra is rámutatni, ha ugyan elfogadja a feltevést, hogy a kormány embere is lehet megbízható. Ezen feltevés nélkül kár elvesztegetni a szót is. Ha pedig a kormány befolyása alatt álló egyének közt keresi, ám hol talál tekintélyesebbet és megbízhatóbbat annál a főispánnál, ki a megyében minden esetre a legtisztelendő és tekintélyesebb alakok egyikét képezi nemcsak, hivatalánál fogva, kit a kormány a megye legelőkelőbb tekintélyeiből a legérdemesebb egyénei közül szokott kiválasztani, azon levén, hogy a másik párt által is tiszteletben részesüljön. Hát hol találja az ellenzék ezeknél megbízhatóbb emberekre?

Nem kiül e tehát, hogy ezen kifejezései: „aljas tény“, „nyomorult törvényjavaslat“, stb. neveletlen sértetéseknél nem egyebek, s hogy azon kormánynak, melynek ezen tettét is a legbuzgóbb cél a kizárólagosan a közönség érdeke vezérli, joga lenne e sértetéseket az ellenzék arcába — és pedig a nemzet nagytöbbségének helyeslése közt visszavágni. De hát minek? Az a legkegyetlenebb sors, mikor saját kezével veri magát valaki agyon, s annyira lejárja erkölcsi hitelét, hogy lehetetlenné lesz a világ előtt.

Az ablak alá érve, azt kegyetlenül megzúrgató s nem várva, míg leánya megkérdené: ki az? késébe esett hangon beküldött:

„Zsuzsó lányom, nyisd ki, azonnal megfagynak!“ Az ajtó rövid idő múlva feltárul s a szegény árva leány örömeiben vagy borzalmában e szavakra fakad:

„Jaj édes anyám, hát olyan hamar tért vissza a menyországba? Mire az öreg szent haragra lobbanna emigy világosít fel:

„Voltam én föntben nem menyországban, — po csolyában!“

Ezen kellemes égi utazás után Hegedűs Borbála egész klastromi életet folytatott, — csendes volt háza tája tájéka, békében nyugodhatott a butykos, világért sem ártotta magát többé a más dolgába, mert szegényletében még az ablakon sem mert kinézni.

De később is, midőn neki bátorodva vagy a ház ajtóba kiállott, vagy az udvarra ment, a járókelők így üdvözlgették: „Borca néni! mikor fogják égbe vinni az angyalok? Ő pedig szegényüppitai arcán vad baraggal szívébe rohant a házba, s az ajtót becsapva efféle áldást mormolta: „Hogy a rossz törjön ki!“

Utánna már dt fenn a falban e példabeszéd, hogy ha valakinek ábrándos terve meghiusult, azonnal ráhúzták: „Élve akart a menyországba jutni, mint Pálkás Borca!“

Honéczy Ödön.

Az alispáni jelentésből

(a decz. 17-ki közgyűlésből.)
(Folytatás.)

Ezen telt felterjesztésekre azonban eddig még választ nem nyertem.

A kitértett törvényhatósági utak fenntartására szükséges kavicsmennyiség a vállalkozók által a szerződéses határidőre kiszállítván, annak felülvizsgálata megajánlott, és a kavics beágyazása elrendeltetett, mely az egész megyében igen kevének kivételével már megkezdett.

A f. évi költségelőirányzat terhére elrendelt új utak építése előrehaladásáról a következőkép vagyok bátor jelenteni: a kálód poltári ut Zelené község mellett szakaszánál, mely házi kezelés mellett épült az utmutok jó eredményével haladnak, és mintán a szükséges műtárgy építések már befejezve vannak, remény leni lehet, hogy az utépítés kedvező idő mellett legfeljebb az 1886 év elejéig teljesen befejezve lesz.

A jársztelek bank-penczi utnak Keszeg és Petény községek közötti újból építendő szakaszánál a munka vállalkozó által törzshő irányítással folytatott, az ott teljesítendő földmunkának körülbelül fele már el is készült.

Az 1886 évre vonatkozó közmunka összeírás befejeztével ennek eredményéhez képest az 1886. évre vonatkozó költségelőirányzat elkészítetett, s abban némely utak dussabb kavicsolására, valamint egyes jársztelekben létező járhatatlan helyek kiigazítására, a mennyire ezt a közmunka válság korlátozása megengedi kellő figyelem fordított.

A közegészségi viszonyok a múlt év ezen szakához hasonlítva nem voltak kedvezőtlenebbek, úgy a betegülési mint a halálozási számok tekintetbe vételével. Tájékozók közül váltólás igen gyér esetben fordult elő, ellenben a gümőkór gyakoribb volt.

Helyeny betegülések leggyakrabban észleltetett a hörghurut és tüdőlob főleg gyermekekénél.

A járvány kórok közül igen elterjedten uralgott a kanyaró s néhány községben a hörghurut is, mely betegülések látás lag kedvező lefolyásnak voltak, azonban az utóbbaktalnak nem csekély számú gyermek esett áldozatul, mely körülményt nagy fokban elősegíté az aló néposztálynak betegek körülü közönye és hanyag ápolása.

Egyes helyeken a hólyagos himlő és járványos jeleggel lépett fel, azonban erőlyes orvintézkedésekkel sikerült, nagyobb elterjedését meggátolni. Lefolyása illetve jellegére elég szelid volt, nem vonva maga után magas halálozási arányokat.

Szörványosan több vörheny betegülése is észleltetett, járványos azonban sehol nem fajult.

A halálozási viszonyokat tekintve 1803 halálesetből a hét éven aluli korra 1108 esik, kik közül 449 nem volt orvosiilag gyógykezelve.

Halál okként leggyakrabban szerepelt a veszesülletett gyengeség, tüdőgümő és a hörghlob.

A védhimlőoltás az egész megyében akadály nélkül eszközöltetett.

Orvosrendőri vizsgálat illetve bonczolat 8, törvényeséki pedig 3 esetben vált szükségessé.

A közegészségi működést illetőleg: Közhelyiségek közül gyárak 28, műhelyek 38, rendőri fogház 6, börtön 3, vágóhidak 80, bányák 21, vendéglők 36, kocsmák 123 esetben vizagáltattak. Zsufolás 5 ször, rossz szellőzés 30, tisztatlanság 18 or tapasztaltatott. Egészségtelen lakások vizaglatánál 3 isben lakhatási engedély megtagadtatott, 29 esetben pedig hatósági figyelmestetés történt. Hasonlóan zsufolt lakásoknál 5 esetben kagályos betegség után tisztítás és fertőztelenítés 110 esetben elrendeltetett, ganéjjal szennyoyított lakásnál 60-szor. Ujjonnan épült ház 10-szer vizaglatott.

Az egészségre ártalmas tápszerek, italok valamint az egészségre veszélyes egyéb tárgyak vizaglata és ellenőrzése 168-szor fogantatosított, lefoglalás 1, eldobás 2 történt, vegyvizaglás eszközöltetett 8. Népiszkolák vizaglatának száma 101, tanodáké 4, kisdodovodák 7 volt. Járvány miatt hatóságilag bezárattott 14 népiszkola.

Felügyelet 57 gyermekre gyakoroltatott. Csecsemők szoptatására 9, kisdedek dajkálására 3 engedély adatott. Hét éven aluli gyermekek gyógyításának elmulasztásánál marasztalás történt 87-szer.

A kejuók vizaglata B. Gyarmaton, Losonczon, L. Tugáron és S. Tarjánban, hol hatóságilag engedélyezett kórházak vannak, hetenkint kétszer történi és a bujakórházban betegnek találtak kórházban gyógykezelotnek.

Gazdasági állatoknál a ragályos jellegű járványkórok közül észleltetett; a lépene, és pedig szarvasmarháknaál szörványosan összesen 6 darabon, míg a sertés nyájakat ezen helyen pusztító kár sok helyen megfogantatott névszerint Szigy, Vadkert, Bussa, Endrefalva, Nagy-Géc, Litke, Liszkó, Patak, Megyer, Fülök Püspöki, Halászi, Lipta Gerge, Tarnóc, Bistricseka és Ipoly-Bolyk községekben. (A bejelentett adatok szerint 392 sertés hullott el.

Körömfájás jubok között B. Gyarmat, Alsó Bodony Kis-Ecsét, Sípek községekben tapasztaltatott, összesen 435 esetben. Ugyanezen baj szárfájással társultan Vécén, Vadkert és Diós Jenőn 236 szarvasmarhánál fordult elő.

Az abeloval irtványokban jubok között 83 esetben a természetes himlő lépett fel, mely ragálykór a búságból odahajtott jubokkal bevezetett be.

Takonykór miatt Jászteleken két ló irtatott ki.

Különös figyelmet szenteltem volt ezen legközelebbi múlt félévben az egészségügyi törvény s rendelet végrehajtásának kiterjeszkedve az állategészségügyi intézkedésekre is mint azt a főjegyző ur által egybeállított a előterjesztett szabályrendeleti tüzat tartalma is igazolja. Rendeletet végrehajtásának ellenőrzését kiküldött fő és járás orvos urak ellenőrizték s tapasztalataikat községeknél felvett jegyzőkönyvekben elem terjesztvén, a tapasztalt hiányok s mulasztások tekintetében szükségesnek látott intézkedések elrendeltettek.

(Folytatása következik.)

Milyen legyen az 1886. év.

A nemzet létérdekének főtenyezője, hogy a béke szellemétől áthatva legyen, a mennyiben ha a viaszly, egyenetlenség és a háború dűbe rombol, szenvedést, nyomort hagy maga után, egyedül csak a béke az, mely olajágával jóllétet, egyetértést, szellemi és vagyoni gyarapodást terem.

A testvéreüllés eszméjétől lelkesülve törekedjünk oda hatni, hogy társadalmi életünk egyes tagjaiban meg legyen egy eszkeges-kellék a munka kedv, hogy ki ki azon pályán, melyen él, melyet az életben elfogal, csak úgy szerepelhet, úgy szereshet magának tekintélyt, becsületet, ha azonban életpálya rendszere munka köre s kiágazó egyes részleteivel teljesen tisztába van.

Mert a ki nem iskolázott, vagy aki munkakedv hiányában szenved, bár mily pályán van is, nem haladhat szerencsével.

Az ilyen élete küzdelem, ezek szaporítják a társadalom proletárjait a mi minden esetre a nemzet fekélye és ezt gyógyítani hivatás a sajtónak az irodalomnak egyháznak és iskolának.

A politikai téfen szereplőknek legszebb és legnemesebb feladatuk megteremteni a termékenyítő békét, és azt az által tehatik, ha őket anyagi, hanem az a nemes szellemi érdek vezeti, hogy a törvény megalkotásánál, a nemzet szokásait, hajlamait, természetét veszik tekintetbe.

A törvényhozás célja korlátozni azon nemtelen szenvedélyeket, melyek káros hatásai vannak úgy az összes mint az egyesek életére.

A bíró legyen igazságos, ne vezesse őt sem a személyes sem pedig a vagyoni érdek, emelje ki az igazat itélje el a törvény ellen vétőt, és a béke tekintélye meg van szerezve és áldása biztos.

Az irodalom munkása legyen oly érzék tulajdonosa, mellyel képes felismerni a szépet és nemeset, kerülje a babona rejtélyeit, legyen a szellemi élet valósgos világító tornya, és nyíman világot azoknak, kik előtt a szellemi élet gyönyöre, szépe még ismeretlen.

A lelkész legyen tisztában, tetteiben, és az ige hirdetésében, illetve munka keretében a Názáreti Jézus isteni eszméinek bő képviselője, a vallásnak buzgó, tevékeny hirdetője, élete békés nyugodt és tekintélye meg van szerezve, hogy a béke áldását biztosítsa.

A kereskedő, iparos legyen lelkiismeretes, ismerteiben gazdag üzleseele párosítsa figyelmét és mindenek előtt tevékeny hazafi s akkor a kereskedelem és ipar mint a béke áldásánál egyik főtenyezője virágzásnak indul.

A művész legyen minden szép iránt fogékony, a természet változásainak buzgó tanulmányozója, alakításában, korszerűsége törekvő, és a tulajdonokkal ő is a béke áldásának lesz munkása.

A gazda földmivelő legyen figyelője a haladásnak, földrekrvése a kitartó szorgalom, becsületos munka és takarékoság, erkölcs és szelidség s ekkor ő is a béke áldását munkálja.

A társadalom minden tagjának kijut tehát szerepköre, a béke áldásának, vagy is a valódi jóllétnek szolgálatában.

Ez új évben tehát mindnyájan bármely pályán legyünk, tegyünk eleget hivatásunknak, kereszünk a békét, kerüjük a viaszlyt.

Minden esetre a gondviselő lesz az, ki a béke áldását megadja nekünk

Pólya Lajos.

Mezőgazdaságunk.

Hazánk minden művelt gazdája tudja és ismeri, hogy földmivelésünk még jó távol áll attól a cséltől, hogy áldott és bizonyára halálatos talajunkon olyan

terméseket produkáljon, mint a minőket az tökéletesen megfelelő művelés mellett szolgáltatni képes lenne. Amerikában hazánkban mindentől a mély szántás, az alagcsövezés, a rendszeres vetésforgó, a jó minőségű vas használatának, a műtárgyaknak és mindazoknak a különböző regécszerűségeinek az előnyeit, a melyeket a belterjes mezőgazdaság manapság használ és igényel a végén, hogy megfelelő eredményeket és pénzügyi szempontból hasznót is szolgáltatasson, és mégis — mily fő lötebb kevés történelmi e tekintetben földünk terméseinek fokozása érdekében! Ugy a termések fokozására valamint az eddigieknél jobb és szebb minőségek előállítására hazánkban még rendkívül számos eszköz áll rendelkezésünkre, s mindkét irányban a haladásnak még széles útja van. E sorok írójának sokszor volt alkalma e szép hazát keresztül-kasul bejárni, ismeri is és méltányolja is kell azt a nagy haladást, melyet a magyar gazdák a legutóbbi 25 év alatt, különösen némely vidéken és megyében felmutatnak, de nézete szerint éppen azért, mert gazdáink nagy része még igen jól képes az ésszerű gazdálkodás mai magas fejlődését mindenben követni, mindnyájunknak kellő szívet kell arra törekednünk, hogy a tökély felé vezető úton szilárdan haladjunk előre, hogy ekkép a tengerentúli gazdák hatalmas versenyével szemben sikerrel küzdhesünk meg. Egészen fölünk függ, rajtunk áll, hogy magunkat általuk elnyomatni ne hagyjuk, annál is inkább, mert Amerikában se minden arany a mi fénylik. A rabló gazdálkodás folytán a gabnatermelésnek gyakran nagyobb ellenségei támadnak ott mint hazánkban, rossz minőségű, kevésbé termékeny földben nincs hiány, s Randolph M. adatai szerint a buza métermérszájának termelési költségei Amerika nyugati vidékein 6 frt 37 kr-ra aranyban, a Liverpoolig való szállítással együtt pedig 7 frt 46 kr-ra aranyban, ott Dacotában, a legtermékenyebb és legkedvezőbb vidéken is 7 frt 6 kr-ra kerül a buza előállítás, Missouriban, Oregonban, Californiában és Kentucky államban meg éppen 36—50% -kal többre is rug az előállítás költsége.

A mi földünk nagy általánosságban helyes művelés mellett eléggé kielégítő termékenységű dolgában és jobb minőségeket szolgáltatnak, mint Amerika és Keletindia s ha kellőképp törekedni fogunk terméseink fokozására s arra, hogy mint a németek Liebig receptje szerint a kövekből is kenyeret teremtsünk, akkor az előállítás, a termelési költségei nálunk is lényegesen fognak csökkenni s ha megfelelő olcsó szállítási eszközök lesznek rendelkezésünkre, még a gabnavámok nélkül sem kell egyelőre semmiféle versenytől komoly veszélyeztetés miatt tartanunk.

Gazdáink még részben meglehetősen tapasztalatlan részére, — s legyünk szívesek, gazdáink zöme még ide számítható — mi sem lehet tanulságosabb és nagyobb ösztönző befolyással, mint a legkülönbözőbb irányokban folytatott kísérletek, melyek ugyasólván létkörökben véltnek véghez, s melyek eredménye szembeötlően mutatkozik. Hogy a kísérleti ügynek mily rendkívül nagy befolyása van a mezőgazdaság kedvező fejlődésére, azt legelőkelőbb bizonyítja Németország, hol például a cukor-ipar terén elért nagy eredmények a cukorban a legdurább répa-fajta előállítására irányult kísérletezéseknek voltak köszönhetőek, épúgy az árpa termelése — mely tekintetben mezőgazdaságunk még ugyancsak hátra van — kizárólag a kísérleti tevékenység által fellelészott mai előhaladott állapotára. A kísérleti ügy nemcsak a már létező művelési ágak javítására és tökéletesítésére szolgál, de egyszerűen olyan művelési növények terjesztésére is alkalmas, melyekre sehol Magyarországon is nagy jövő vár, de melyek ez idő szerint még mindenek eléggé elterjedve a miénk például a fonál-növények, a komló, rize, festő-növények, különböző velőmagvak, gyümölcsfa tenyésztés stb. Bizonyos, hogy mi is könnyen termelhetnénk itthon azt 350000 métermérszára lent és kenderet, melyet most évenként a külföldről hoznak be monarchiánkba s melyért évente 13 millió forintot fizetünk, s ha magunk állíthatnánk elő a kenderet és lent, annnyival sokkal többre szoríthatnánk a gabonatermelést is. Első sorban nagybirtokosaink volnának hivatva arra, hogy jó példával járjanak elől ez irányokban s az által is bassanak a gazdák tömegére, annál sajnósaabbnak kell tehát tartanunk, hogy nagybirtokaink a bérrendezés mind több és több tért hódít szígy a jelzett hivatásunkja veszendőbe megyen.

Mind ezek folytán azt ajánljuk, hogy hazánkban lehetőleg a központban országos gazdasági kísérleti állomás létesítésék, melynek vezetése alatt az egész országban, hazafias gazdák közreműködésével rendszeres kísérleti ügy volna szervezendő, mely intézménytől igen nagy eredményt várának gazdáink kiképzetése és oktatása tekintetében. Legközelebb Ausztriában is alakult egy hasonló oklókra törekvő egyesület, csak hogy ez kitűzött céljait minden állami támogatás nélkül elvégezték megvalósítani. Ha kormányunk az előbb

értesített kísérleti állomás létesítését nem tartaná föladatának, akkor az országban létező gazdasági egyesületeknek ajánlanánk, hogy a gazdasági kísérleti ügyet közös szervezettel és a saját költségeikre karolják fel egész hazánk mezőgazdaságának javára. Or. P.

H i r e k.

Személyi hír. Scitovszky János alispán ur jan. hó 7-én Losoncra, majd onnan Budapestre utazott hivatalos ügyekben.

Hymen. Kapor János adófelügyelői hivatalnok jan. hó 7-én vezette oltárhoz Valent Ilonka kisasszonyt, Valent János helybeli polgártársunk szép és kedves leányát.

Forgách Ilona grófnőt Rosty Flóris kamarás és követségi tanácsossal Schopper György rozányói megyés püspök eskette össze decz 29-én. Az egybekelési ünnepély különben a családi gyász miatt egész csendben ment végbe.

Símko Gyula b.-gyarmati ev. káplán urat, ki jó szónoklatai és kedves modora által rövid ittéléte alatt mindnyájunk tisztelőit és szeretetét megnyerte, jan. hó 6-án A. Bodonyban egyhangulag lelkesül választották meg.

Jeszenszky Danó városunk volt tagja, s jelenlegi budapesti kir. közjegyző ur arczképét megrendelte a b.-gyarmati takarékpénztár. Ugyanis Jeszenszky Danó ur volt az, ki a b.-gyarmati takarékpénztárt megalakította s ki 1863-tól mindaddig, míg B. Gyarmatról Budapestre nem távozott, az intézetnek szerezve tisztelt igazgatója volt. — A takarékpénztár nyomán keletkezett a Népbank és a takaréks hitelintézet, s így azt lehet mondani, hogy Jeszenszky Danó ur vetette meg az itteni pénzügyintézetek alapját. Hogy pedig Jeszenszky Danó urat a takarékpénztár megalakításánál egészen önzetlen szelők és olvek vezérelték, azt mindnyájan jól tudjuk. Éppen ezért maradt meg a derék polgárnak emléke közöttünk oly tisztán és oly szeplőtelenül, hogy azt évek múlva is a legnagyobb tisztelőben és becsületben tartjuk, s éppen ez vezérelte a b.-gyarmati takarékpénztár derék igazgatóját, hogy a kegyeletet az intézet alapítója és jó ideig vezetője iránt lerővja. Az arczkép Vastag festőművésztünk által festetett — s igen sikerült. Az arczkép leleplezése teljes igazgatósági ülésben fog megtörténni.

A női dalkör választmánya B.-Gyarmaton Fenyvessy Arnoldné elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen az érdeklődő hölgy választmányi tagok közül részt vettek az ülésen: Scitovszky Jánosné, Elheniczky Flóráné, Komjáthy Jenőné és Bánhidó Mariáné úrhölgyek. A választmány sajnosan vette tudomásul, hogy Degenfeld Lajosné, Fenyvessy né helyettes elnöknőhöz intézett levelében lemond az elnökségről. A közgyűlés hatánapján jan. hó 31-ikének dé. 10 órája tűzött ki. Tárgyalta a választmánya férfi dalegylet választmányának átiratát két dalestély rendezése tárgyában. A női dalkör választmánya szívesen engedett a megkeresésnek s hozzájárul ahhoz, hogy febr. 1-én és marc. 9-én (utolsó farsang napján) a női dalkör és férfi dalegylet két közös dalestélyt rendezzen. E végből saját kebelből rendező bizottsági tagokul: Elheniczky Flóráné, Fenyvessy Andorné és Scitovszky Jánosné kérte fel, kik a megbízást elfogadták. A férfi dalegylet részéről a rendező bizottsági tagok: Garay Jenő, Horváth D., Milován János és Zelenka János urak, jegyző Dömök Gyula úr.

Dr. Elheniczky Emil megyei tisztelőbeli járási orvosunkat sajnálatunkra kinevezték a budapesti helyi katonai kórház másodorvosának, s így városunkat és megyénket, hol annyi szép reményre nyílt jogosultsága, f. hó 9-én elhagyai kénytelen volt. A bucsu estély, melyet decz. hó 7-én tartott meg, sok jó barátot, rokont és jó ismerőst csoportosított egybe szőlő házával, kik a távozó ifjúnak sok szerencsét kívántak új pályájához. A bucsu estélyen Símko Frigyes ev. lelkész ur kezdeményezésére a felvidéki közművelődési egyesület-jára 8 frt 50 kr. gyűlt egybe.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület b.-gyarmati fiókja jan. hó 6-án Kövy Tivadar igazgató ur elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak: Harmos Gábor, Horváth Danó és Szerémy Gábor választmányi tagok, Hábor Sándor pénztárnok és Debrécseni Márton, az egyesület titkára. A választmány felülvizsgálta a számadásokat, melyek szerint a múlt évi tiszta jövedelem volt 132 frt 20 kr. Ebből 120 frt a központnak Nyitrai elköltetik, s 12 frt 80 kr a dologi költségekre viesszartatják. Ez alkalommal intézkedés történt az iránt is, hogy a „Wlast és Svet” című hazafias irányu tótlap a tót közösségeknek megküldessék.

„Mindent a hazáért” jelszóval „Slonvenké No viny” cím alatt új hazafias irányu tót lap indult meg Budapestben.

Népesedés. A balassa-gyarmati róm. kath. hit-

község kebelében múlt év folytán született 67 fiú és 69 leány, összesen 136 gyermek; elhalt 70 fiú és 69 nő, összesen 139; és így a halálozás három egyénnel több a születésnél, mi a tavalyi kimutatásához képest jelentékeny rosszabbodást tüntet fel. Mint halljuk az evangélikus egyház kebelében is a múlt év kedvezőtlenebb volt az 1844-kinél. Ezen hátrányos népesedési viszony okát érdemes lenne szakközsegeknek kutatni.

A salgó-tarjáni „polgári kör” alapítókéjének gyarapítására 1886. évi január hó 16-án a társulati kaszinó helyiségeiben táncvizálmot rendez.

Zubovich-féle torpedók Szerbiában. Zubovics Fedorunk nem lovaglása, hanem torpedói által kezd világbirre vergődni. Torpedói már az orosz-török háborúban sikerrel működtek. Most, mint egy bécsi távirat jelenti, a szerb hadügyminiszterium tekintettel az egész országban uralkodó harcziás hangulatra 800,000 frankért rendelt Zubovics féle szárazföldi torpedókat, olyanokat amilyenekkel Zubovics B. Gyarmat határában is 1884. tett sikerült kísérleteket. Az erre vonatkozó szerződés már megkötött és a szerb kormány az említett összeget aranyban deponálta az angol banknál. A megrendelést végrehajtó összeg 100,000 frank előleget kapott és kötelezve van a torpedókat 6 hét alatt szállítani. A kész torpedókból minden szombaton megy egy szállítmány Niabe.

A községi jegyzők központi egyesülete kérvényt és emlékiratot intézett a képviselő házhoz, melyben a 1871. évi XVIII. t. cz. és az 1876. évi V. t. cz. módosítását és revízióját kéri. Az emlékirat felsorolja a községi törvény hiányait, a közjegyzők sorsolmait, a községi jegyzők választása körüli visszaéléseket, a tulajdalmozott munkakört, s végre arra következtetése jut, hogy a törvény által elért céljait el nem kö. szelített meg, s így az egész községi törvény revízió alá kell hogy essék.

A kényszeroltás a hadseregben már legközelebb megkezdődik. A bécsi helyőrségben kezdik, hol 3 ezer katonát oltanak be bimó ellen. E fontos rendszabályt Rudolf trónörökös pendítette meg s hosszabb tanácskozás után a hadügyminiszterium elhatározta, hogy jövőre az őszkor bevonuló összes újoncsokat (több mint 90,000 embert!) azonnal be fogják oltani. A Terézianum, Konzervatorium s más közintézetek növendékei is utasítást kaptak, hogy újra oltassák be magukat, mert különben kizártnak az intézetből.

Gyászhr. Idősb Rafanidész Károly nagy kürtősi evang. lelkész, f. hó 8-án esti 6 órakor rövid szenvedés után, élte 72 ik évében jobblétre szenderült. Temetése ma délután 2 órakor Nagy Kürtősen fog megtartatni. — Nyugodjék békében!

Gömörben Saoutagh Bertalan halála után alapítói jelöltek: Máriásy Andor, Bornemisza László, Beveasy Bertalan és Török Bálint. Ez utóbbit lemondatták a jelöltségről.

Lelkés választás. Buzágh István, eddigi poltári segédlelkész, ki nemrég Sókuton volt rendes lelkészül megválasztva s a lefolyt karácsonyi ünnepeken át pápi teendőik végezésére a derecsényi egyház által lett felkérve, — ottani fellépésével annyira megnyerte a hívek tiszteletét, hogy december 28-án — a hírnévben Kovács János főtanácsos minden ellenkezése dacára egyhangulag megválasztott. Minek folytán az inspector ur nagy elkeseredésben lemondott. Kívánsuk neki szerencsése utat.

Halálozás. A szerencsétlen Garba János, volt szolgabírói irnok, ki 3 év előtt az országos tébolydába került, jan. hó 4-én temettetett el. Béke poraira!

Vettük meghívóját a losonci m. kir. állami főgymnasiumi ifjúsági segélyző egyesületnek, mely 1886 évi január 30-án a losonci vígadó termeiben tárgysorsajátékkal összekötött zene és táncestélyt rendez. Az estély zenei részének műsorozata. 1. Barcarole. Hermes E. töl. Vegyes kar, éneklő a főgymnasiumi ifjúsági énekkar. 2. Chopin F. „Scherzo.” Zongorán előadja Kirner Árpádné úrnő s naga. 3. Kiss József: „Simon Judith”, költemény Szavalja Rácz Soma, tanár úr. 4. „Népdalok”, éneklő Zólyomy Jenő úr, zongorán kíséri Kovács E. úr. 5. „Ábránd”, Popper L. töl gordonkán játssza, dr. Troján Alajos úr, zongorán kíséri Kovács E. úr. 6. Jó éjt Grobe Gyula töl. Vegyes kar, éneklő a főgymnasiumi ifjúsági énekkar.

A legregibb tót kézirat. Megyénk híressé váltatik egy fény által, t. i. az által, hogy állítólag Turicska községében volna a legregibb tót kézirat. Egy oszini birtokos levele ez, melyet Turicskán lakó hűgának írt akkor, mikor 1265-ben a tatárok elleni harciba kellett elmennie. A turicskai ev. lelkész úr éről bővebb felvilágosítás athatna. Mire kérjük is.

Értesítés. Van szerencsém a megye melyen tisztelt állat-tenyésztő és állattartó közönségének tudomására juttatni, miszerint a megye melyen tisztelt közgyűlésének egyhangú elhatározásából nyírt meghívásom folytán állásomat mint járási állatörvos elfoglaltam s hivatalos minőségem engedte szabad óráimat magán gyógyászati teendők végeztében ehajván felhasználni, ez irányban a megye melyen tisztelt gazdasági közönsége által leendő igénybevételeim céljából szerénykéremet az igen tisztelt állatörvosztól és

Általános orvosi ügyekben vagyok bátor ajánlani, pata betegségeknek a lehető legkorábbi belső való sikeres gyógykezelés, annál is inkább eredményes kihatással kecsegtet, mert a kórosat Fábry János kóroczmester az Kie-Kereszt utca 614. sz. házában átven fel, az egyes kóros pata alakoknak megfelelő valamelyik speciális elonyóson ismert iparos által az általam adandó utasítások alapján fognak eszközölni. Magamat a meggyel milyen tisztelt gondnokodnak lekötelező jóakarata ajánlva vagyok, B.-Gyermat, 1886. évi január hó 9-én, kiváló tiszteltetl Bartal István, járási Állatorvos.

Tiszteltetl kérjük egyuttal mindazokat, különösen a közönségi előjárókat, kik előfizetéseikkel hátráléban vannak, miszerint ebbeli kötelezettségeiknek posta fordultával eleget tenni sziveskedjenek, hogy a külön-felszólítás terhetől kiadóhivatalunk felmentve legyen.

CSARNOK.

A 'Pesti Hírlap' műhelyében.

Sohaem láttam még nagy nyomdát és szerkesztőket. Mindenek egy lebegő elöttém, mint valami miniszteriumok, a miket csak sejtetni lehet, de tudni nem. Némelykor megkapott a kíváncsiság, de a magamfajta vidéki ember hamar lete az arról. Mert a mikor kíváncsi, épen akkor nincs alkalmam; a mikor pedig alkalmam van, épen akkor nem kíváncsi.

Olyan nyomtató instrumentumot láttam már, a mit ember hajt, a minő itt a mi újságunkat nyomják: ez sem egészen bolondság, de még sem az igazi. Egész mesék színyálnak arról.

A 'Pesti Hírlap'-ot járatom már jóideje. Még pedig megmondom, miért járatom.

A Kerekes Józsa a nyereggyártó szomszédom szidta el előttem: akkor még én csak heti lapot járatlam.

Azt mondja ugyanis Kerekes Józsa, van annak már vagy három éve:

— Megjártam a lapommal, cudarul megjártam.

— Melyik lapot járattja?

— A 'Pesti Hírlap'-ot, mert azt hallottam volt, hogy ez a Kosuth lapjának az unokája.

— Hát nem az?

— Nem kell nekem többet, mert nagyon szereti a zsidókat.

Kevés vártatva benyitottam a sarki boltba a pálinka zsidóhoz, aki épen akkor csapkodta dühösen a pudlikos a 'Pesti Hírlap'-ot.

— Mi baja Móric komám azzal a szegény újsággal?

— Hogyne dühösködném, mikor ez is a zsidók ellen agyarkodik.

Kevés szóból ért a magyar ember. Hm, valami pompás igazmondó lapnak kell annak lenni! Ha a zsidó is megtalálja benne, ami haragítja és a keresztény is, akkor az a lap igaz uton jár. Mindjárt is elhatároztam az anyjukommal, hogy praenumerálunk rá.

Azóta folyton járatom a mendücsöm, meg voltam vele elégedve, megszerettem, nem tudtam el lenni nélküle, minden egyes munkatársát megismerem, olyanok lettek azok nekem két év alatt, mintha a legjobb pajtásaim volnának. Szinte elképzeltem magamnak, hogyan nézhetnek ki. Köpös, kedélyes embernek képzelem Borostyáni Nándort, aki nagy hassal és tokával csibukozva írja kedélyes tárcáit, Törő Kálmán pedig hatalmas levante alaknak gondolom, hosszú fekete hajjal, aki ciklírás közben dühösen perccagteti tollát s egy egy csattanós mondatnál felugrik a megtenyegeti Bécsre. Nagyon derék ember lehet az. Mikszáthra meg mertem volna esküdni, hogy úgy néz ki, mint ama öreg ur az 'Urambátyám' címlapján. Végteleen szeretem olvasni Bekácsot is, látszik minden sorából, hogy nagyon szereti basztját, de rosszul választja meg a barátait, Quintus szintén józsa ember, Táborit is szeretem, olyan vékony cingár legényke lehet, aki örökké a színpadon után futkos. . . De hát magam is olyan ha mis kópé voltam jogászkoromban.

Az öreg Pulszky urat már ismerem a Bolond Istókból. Akármir is, mindig sok abban a bölcsesség. Az öreg Pulszky tovább lát az orránál. S ezzel nagyon sok van mondva. Én csak azt csodálom, hogy amit ír, azt az orrával el nem törli.

Egyzáróval megszerettem a lapot s el nem tudtam hagyni semmi áron. Most ősz felő nagyon megromlottak a szemeim, s minthogy a 'Pesti Hírlap' betűi is nagyon megromlottak, már már az elválás küszöbén állottunk, midőn egy nap, valami két hete annak, egyszer csak megjelent az én kedves lapom megújodva, ragyogó pompában.

Megörültem neki. Mintha csak kitalálta volna, hogy válni akarok, hogy a szemem fáj.

Örömmel elhatároztam halálból, hogy mint hajdan a jó öreg Zajtai István, betérek Budapestre s meg látogatom újságomat.

Egész csodákat hallottam a rotációs gépekről, s lapomat most rotációs gépen nyomják, az új kornak eme csodáján. Nem kell már többé felhasítanom a keszettel fölírva kapom, maga az a bolond rotációs

gép motosi fel s olyan nyomot hagy a merre vág, mintha ki lenne csipkésze.

Előkelő dolog ez. A mi a dáránál a brüsszeli csipke, az a lapnál a megcsipkézett szék.

Egy szót mint száz, amit föltettem magamban, meg is cselekedtem; egy szép délután ott toppantam a 'Pesti Hírlap' műhelyében.

Ott nagy előzékenységgel fogadtak. De nekem mégis furcsán esett. Mert én egészen idegen voltam rájuk nézve, ámbar egy cseppet sem érezteték velem, míg ők egészen ismerősek voltak, noha én ezt nem bírtam velők éreztetni. Hanem mondhatom, nagy valószínűséggel mentek körülöttem. Borostyáni szikár, halovány, Kenedi olyan, mint egy farkas iskolamester, Mikszáth hasonlít egy vidéki fiatal prókatorhoz, Eötvös Károly egy csizmadia atyamester benyomását teszi, Bekács meg olyan mint egy urasági nevelő.

— Azt a nagy szörnyetegét jöttem megnézni — mondtam.

Legott levezettek a földszintre a nyomdába s megmutatták az új rotációs gépeket.

Épen akkor is prüszköltek és dolgozott az a rettenetes sarkány, mely zakatol, zúg, köhög: papírost eszik és kész újat köpköd.

Egy óriási papírtekerő áll előtte, melyből a 'Pesti Hírlap' egy napra való minden példánya kikelik több mint húsz ezer.

Ezt a papírszalagot húzogatja a nagy szörny, mint mikor a komédiás buzsa a pántlikát csakbogy az ki felő a gyomrából, ez meg befelő a gyomrába.

A papírszalagot legelőször megadvesíti egy belven, aztán baljebb húzza s telennyomja az egyik oldalát is, — most egy henger alá jön s a gép egy éles késsel elmetezi (tud az a gép még tán gondolkodni is) épen olyan alakura, a milyennek egy 'Pesti Hírlap'nak lennie kell. Ezzel tovább szalad a már tele nyomott papír (de mindez lóhalálban történik), mire egy készülő kettészakítja az elmetezett vonalon.

Eszelatt egy másik készülő már meg is száritotta a megnedvesedett lapot. Most egy lejtőre ér a már elvált példány, hol valami gonosz gonóm egymásba rakja könyv alakba. A lejtőnél leuaban az egymásba rakott példány, s egy tompa kő rácsap a közepére, mire összehajlik kétrét, most megint tovább fut, míg egy másik henger alá ér, a mely megint összehajítja egyszer, akkor újra felszalad a lejtőre, s honnan a gép egy szájnyaláson át kihajítja a kész példányt, mintha mondaná: „Eredj a világba! Beszélj el mi történt.”

Ilyen csodálatos utat tesz meg a papír az óriási szörnyetegben s utkösből újság lesz belőle.

S míg a rettenetes ördögi mű, mely ezer meg ezer srófból, hengerből, billentyűből és tudja isten meg a gépész, mi mindenből áll, ezt a nagy munkát oly örül, gyorsan végzi, még arra is ráér (mint a nagy tarokisták játékközben a pontokat), hogy az is olvassa s jelzi, hány példányt lökött ki.

Megcsodáltam a fejemet, s miután jó darabig megbámultam a gigást, mely száz embernek a munkáját egymaga végzi óriási pontossággal és bravúrral hazajöttöm és most még kevesebbet értek hozzá, mint azelőtt, mikor még nem láttam.

K Ü L Ö N F É L É K.

— Szabók csufolása a kecskével. Ismeretes dolog, de kevesen tudják, hogy honnan ered az alterjedt csufolódás. A történelem erre vonatkozólag a következőket jegyzi fel: Midőn a tatárok 1241 ben Sziléziában is bentöltek, s Henriket Liegnitznél megverték, Glogau vára is ostrom alá került. Az ostromlottak már az éhhalállal küzdöltek. Ekkor a szabók arra a gondolatra jöttek, hogy kecskebőrbe varratták magukat s úgy ugrottak a kőfalra. A tatárok látván, hogy a keresztényeknek még sok élelmi szerük van, felszedték sátorfáikat s hazánkba törtek.

— Csodadoktor. Egy 'csodadoktor', költözött nemrég egy vidéki városba. Titokszertű egyéniség volt, szolgál mitsem arultak el és még a rendelő órákban is nehezen lehetett vele beszélni. Ennek természetesen az volt a következménye, hogy város szobája reggeltől estig zsúfolva volt betegekkel. A rendőrség értesülvén a csodadoktor működéséről, egy biztos által felbirta, hogy mutassa fel diplomáját. Ez a felhívás nem hozta zavarba a csodadoktort s a legszívesebben-mellett kézzel nyújtotta át a rendőrbiztosnak diplomáját. „De — mondá ezután a biztosnak, — miután mindenről meggyőződött, kérem ne áruljon el semmit, — mert ha betegek meg tudják, hogy csak olyan orvos vagyok mint a többi, — nyomban itt hagynak.”

— Hogyan halunk meg? Beardsley dr. híres angol orvos sokat foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a halálfelelem miért van meg oly élénken majd minden emberben. Szerinte ennek oka az, mivel a halált általában igen fájdalmasnak tartják. Pedig az újabb kutatások szerint a természetes halál épen nem fájdalmas

tisztán egy élettani aktus az, mely mint a nevezett tudós mondja, leginkább a hervadt virág széthullásához hasonlítható. A halál szerinte csak akkor áll be, mikor az ideg ducok és idegzalak már teljesen elvesztették érzékenységüket s így a halál egyáltalában nem lehet fájdalmas. A test fokozatosan meg megmerevedik és a haldoklót olyan érzés fogja el, mint elalvás előtt.

Ebben a pillanatban áll be a halál. Valószínű, hogy opium és egyéb narkotikus szerek segítségével ugyanaz a hatás érhető el. Beardsley állítását példával is bizonyítja. Így gyermekeknek nagyon gyakran tapasztalható, mosolygó arccal halnak meg és így fájdalmaik nem lehetnek. Akasztott emberek, kiket még jókor le vágtak, azt beszélik hogy néhány pillanatnyi eszméletlenség után a leggyönyörűbb hallucinációik voltak. Beardsley mindezekből azt következteti, hogy halála ép oly kevésbé okoz fájdalmakat az embernek, mint a születése.

Apróságok.

A jég en. Éva: „Emma, nem segiténék annak a két nőnek felállni, a kik amott esettek?” — Emma: „Hova gondolsz! Hiszen azok azért estek el, hogy valamelyik úr segitse fel őket.”

Tulajdos figyelme. Jogász (a vendéglőben egy jámbor kinézést állítva): „Lees szives észlása-nak nem venni, ha egy adag borjufejét rendelék magamnak!”

Jutalmazás. Urak: „De Anna, mi jut eszébe, a bodrinak burkát venni: Bizony jobbra is fordíthatná a pénzt!” — Szakács: „Nagyságos asszonyom, aza kutyá megérdemli a jutalmat, hányszor segített már az nekem tányérokat tisztítani.”

Asínas és gazdája. X. ur ráförmed inasára — Ugyan mondd meg nekem, te szerencsétlen van e nálad butább inas a fővárosban? Az inas méltósággal válaszol: Inas bajosan, de gazda, az akadhat!

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

412 — 1885. sz.

Árverési hirdetmény.

Losoncz r. t. város árvaszéke részéről közhírré ítélik, hogy néhai Kulifay Pálné szül. Hegedűs Erzsébet örökösai tulajdonát képező s a losonczai 320 ik sz. tjkvben A. t. l. sor. 418. hrz. sz. a felvett baltelek a rajta fekvő 339. és 341. népszerű. házak kététhód része, melynek becsértéke 1446 frt 66 kr, és szabad telek 1-3 sorozam alatt felvett számtólód és rétnék kététhód része, melynek becsértéke 255 frt, bagyaléki örökösök kérelme folytán Losoncz város közházánál a 1886. évi február hó 1-6 napjának délutáni 3 órákor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek elfog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsérték, melyen alul az ingatlanok el nem adhatók, leteleendő bánatpénz a kikiáltási ár a becsérték 10 százaléka.

A többi feltételek a városi jegyzői hivatalnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Losonczon a városi árvaszékeknek 1885. évi december hó 24-én tartott üléséből. Kiadta:

Kecskény István, Árvaszéki jegyző.

DIETRICH & GOTSHLIG

magy. kir. udvari szállító Budapest.

TÉA ÉS RUM

nagyban és kicsinyben (alapított 1866-ban.)

Központi iroda és szállítási üzlet: IV. váci-utca 18. sz.

A z. é. közönség tudomására hozták, hogy legújabb beosztatnak idei termékű téa és rum-nak, China, India és Jamaicából már beérkezett és megrendelések esetén csak az új küldeményekből eszükölhetők.

Folyton dúz választékú kőzet angol és edényekben és téaüteményekben, francia cognac üve Champagne, eredeti francia és hollandi likörök, suchard csokoládé, erdélyi borzess sóval és só nélkül, brazil rumokban stb. stb.

— Részletes árjegyzékek mindenbóv ingyen és bérmentve. Bármily csekély megrendelések is pon-ton és gondosan eszükölhetők.